

Д. ШУМУК І Й. ТЕРЕЛЯ ВИСТУПАЛИ У ВАШІНГТОНІ

Вашігтон (В. Сушко). — Виступи тут, 73-річного Данила Шумука і 44-річного Йосифа Тереля, українських правозахисників і ще недовголітніх в'язнів у радянських таборі, були не тільки актом громадянської сміливості, а й привернули увагу багатьох американських урядових і громадських чинників і установ.

Головною причиною їх прибуття до столиці США були їхні звання перед Гельсінкською комісією, що їх за стараннями організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні вони зложили у четвер, 22-го жовтня. Крім тих звань вони ще стрічалися з багатьма американськими урядовими і приватними чинниками як і з українською громадою Вашингтону.

Виступи Д. Шумука, який більшу половину свого життя, б. 42 роки і 7 місяців, провів у таборі, таборі і на засланнях і за якого звільнення Міжнародна Амністія старалася уже довгий час, проголосивши його „в'язнем сумління, який з усіх є найдовше переслідуваний і без волі“, почалися вже в понеділок, 19-го жовтня. Того дня він відбув розмову зі заступником державного секретаря Річардом Шифером, який очолює Відділ людських прав в Державному департаменті.

Перекладачем Шумукові під час цієї зустрічі служила Катя Чумаченко.

В середу, 21-го жовтня, Шумук почав свою програму дня відвідини Карла Гершмана, колишнього члена американської делегації до Об'єднаних Націй, який тепер очолює організацію Ендомент фор демократії. Його супроводжували Надія Дюк-Каратницька і Осип Зінкевич. Перекладачем була К. Чумаченко.

Після тих відвідин відбулася пресконференція для американської преси, що її влаштувала група молодих українських професіоналістів Вашингтону. Керувала нею Дарія Стець, а перекладав Юрій Савич з українського відділу „Голосу Америки“. Більшість питань до Шумука відносилися до умов його ув'язнення і його думки про теперішню „гласність“. Шумук остерігав Захід, що тільки воля всім народам взагалі і кожній людині зокрема може бути твердою опорою миру, що немає волі в Союзі і що він сприймає теперішню „гласність“ лише як тактику.

По полудні того дня Д. Шумук відвідав в супроводі О. Зінкевича школу мов Державного департаменту для американських дипломатів, що спеціалізуються в російській і українській мовах. Понад 60 викладачів і

(Закінчення на стор. 3)

ЗДІЙСНЕННЯ ГАРВАРДСЬКОГО ПРОЄКТУ

ТІСНО ПОВ'ЯЗАНЕ ІЗ ДОПОМОГОЮ УНІОЗУ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Представники Ділового Комітету Гарвардського Проєкту відвідали Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу та передали йому перші три томи досягнень творчості, які вже побачили світ.

Рівночасно вони теж обмінялися думками і планами щодо дальшої діяльності Ділового Комітету відносно здійснення цього монументального плану — відзначення Тисячоліття Християнства в Україні.

Представники Ділового Комітету Гарвардського Проєкту з д-ром Степаном Ворохом і Романом Гуглевичем на чолі в окремому листі і усно висловили признання і подяку за дотеперішню велику підтримку УНІОЗУ та „Свободи“ в акції здійснення Гарвардського Проєкту і просили далі це робити.

Д-р Іван Фліс, головний президент УНІОЗУ, подякував за ці висловлені признання і сказав, що є усі ознаки на успішне закінчення цієї акції Гарвардського Проєкту. І дотеперішні збірні фонди, і друки, і підготовка дальших томів до друку, є доказом, що ця акція є у відповідальних руках і що громада буде свідком успішного закінчення акції — відбиття історії України і її пам'яток від російських імперіалістів. УНС помагає і буде помагати, бо це діло варте цього.

Описав Іван Хамуляк, як голова окремого підкомітету для збірки фондів, до якого крім нього належать Ярослав Пастушенко, Ярослав Бігун, Володимир Ворох, та Богдан Робах, представив план збірки фондів для видання енциклопедичної частини проєкту. Вона складається із трьох книг, понад 500 сторінок кожна. Добре було б, якщо б УНС, свентуально при співучасті інших братських союзів, уфундував удин том. Кошти трьох томів будуть вини-

В Головному Канцелярії УНІОЗУ (сидять, зліва): д-р О. Прицак, д-р І. Фліс, д-р С. Ворох, В. Сохан і В. Баранецький; стоять (зліва): інж. І. Хамуляк, В. Ворох, Б. Робах і д-р Р. Гуглевич.

(фото: інж. Д. Кордуба)

якого крім нього належать Ярослав Пастушенко, Ярослав Бігун, Володимир Ворох, та Богдан Робах, представив план збірки фондів для видання енциклопедичної частини проєкту. Вона складається із трьох книг, понад 500 сторінок кожна. Добре було б, якщо б УНС, свентуально при співучасті інших братських союзів, уфундував удин том. Кошти трьох томів будуть вини-

сити біля 500,000 дол. Цифра поважна, але можлива до зреалізування.

Досі на видання досягнень творчості українські установи та поодинокі люди влатили понад 750,000 м. дол., тобто оплатили 30 томів.

У відповідь д-р І. Фліс сказав, що Екзекутивна візьме до уваги прохання причинитися до видання одного тому енциклопедичної

частини.

Відтак проф. Омельян Прицак, директор УНІОЗУ поінформував, що ще цього року має вийти четвертий том, а наступного року майже кожного місяця виходитиме один том, як також деякі томи в перекладі на англійську мову. Він підкреслює, що після встановлення системи праці, вона йтиме швидшими темпами.

Українець-піонер залишив дар на фундацію

Вінніпег, Ман. — Дирекція Фондуції Осередку Української Культури й Освіти були поінформовані Марією Галькевич, ексекютором майна, що св. п. Іван Корбутяк, який помер 7-го серпня ц.р., залишив на фундацію 65,000 дол.

Св. п. І. Корбутяк народився 7-го липня 1907 року в селі Бучачки. До Канади приїхав з батьками та сестрою 1910 року. Поселився в Бродвеллі, Ман. де він жив і господарював ціле своє життя. Належав до української православної церкви Пресвятої Тройці в Поппарфілді, де парохом є о. Тимофій Міненок. Покійний залишив двох братів і дві сестри. Тому, що він любив українську книжку у своїм завішанні висловив надію, що частинний прихід із його датку на фундацію піде на набуток книжок та інших друкованих матеріалів, потрібного бібліотеці та іншим відділам осередку.

Фундація осередку була створена членами-піонерами філії УНО в Ст. Бонифас (започаткована 1977 року, інкорпорована 1981 року). Початковою пожертвою 105,000 дол. започатковано фонд, який сьогодні становить понад 400,000 дол. Ціль фундації: створити нерушливий залізничний фонд, відсотки з якого передаватимуться річно на потреби осередку. Метою цієї установи є стати багатомільйонною фундацією, щоб забезпечити дальшу

св. п. І. Корбутяк

працю та розвиток дорожньої важкої для української спільноти організації.

ЛІЯ КОТІС ОБРАНА КРАЛЕЮ ПРЕСИ

Лія Котіс, 19-літня студентка школи мистецтв у Милбіруні, Н. Дж., яка репрезентувала тижневик „Шлях“, була обрана „Кралею української преси“ на 15-му Балі української преси, який відбувся в суботу, 7-го листопада ц.р., в Шератон-Тара готелі в Парсиппані, Н. Дж. Марта Перфецька („Юнак“) і Роксолія Кузьмак („Лікарський Вісник“), були обрані першою і другою дружинами. Репортаж про що імпрезу з'явиться в наступних числах „Свободи“.

Вийшло нове число

журналу УНІГУ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Вийшло в світ нове число „Вісника Українських Студій“, журналу Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (річник 10, число 1/2). Журнал має 270 сторінок, містить статті, документи і рецензії на різні теми українознавства.

Передова стаття покійного о. д-ра Михайла Ваврича, ЧСВВ, має наголовок „Служби постриження в Синайському молителстві та їхні грецькі джерела“. У цій праці о. Ваврик порівняв Синайський молителство, найстаріший слов'янський службеник, з грецькими зразками, щоб показати, котрі тексти служб Малої і Великої Схими запозичено з тих зразків, а котрі були розвинені церковнослов'янським компілятором. Його аналіз вказує, що церковнослов'янська версія, яка дійшла до нас, була твором низки людей і виникла в другій половині XVIII століття.

У розвідці „Виникнення Подолу та генеза міста Києва. Проблеми датування“ Володимир І. Мезенцев розглядає найновіші археологічні дослідження старого Києва і визначає, що його торговельно-ремісничу діяльність на Подолі та суспільно-політичний осередок на київських горах розвинулись одночасно. Він робить висновок, що початки цього процесу, який означає переміну Києва з групи поселень у справжнє середовище місто, датуються IX-X століття.

В рецензованому числі є також перша частина важливої статті Юрія Шевельова „Мовне питання в Україні в XX столітті (1900-1941 рр.)“ Проф. Шевельов дає історичний огляд живання і функцій української мови на території теперішньої Української ССР від початку XX століття до Другої світової війни на основі писань сучасників. Перші п'ять розділів статті, що має 94 сторінки плюс бібліографію, вводять тему і методологію, а далі обговорюють стан української мови під правлінням Росії, Австрії та Угорщини до 1900 року;

З. І. А. МАРИНЦІ В НЬО ГЕЙВЕНІ

Нью Гейвен, Конн. — Захолами 108-го Відділу США, станиці Братства Колишних Вояків І Дивізії УНА і 414-го Відділу УНІОЗУ, у суботу, 14-го листопада, о год. 6:30 вечора тут в церковній залі при 569 Джордж аул., відбувся мистецький проєкт: пісенігумор — Зіновія і Аніи Маринців. Це колишні артисти Львівського театру, недавно прибули з України, після успішної тури по Австралії приїжджали до Нью Гейвен, Конн. на свій перший виступ в стейті Коннектикат.

У СВІТІ

НИКАРАГУАНСЬКІ САНДІНІСТИ нахвальнося, що Союзний Союз буде далі допомагати їм в боротьбі з антикомуністичними повстанцями, а це означає, кажуть політичні спостерігачі, що боротьба в Нікарагуа буде продовжуватися не зважаючи на заходи п'ятих центральноамериканських держав, які, підписали в Гватемалі тимчасовий договір про встановлення перемир'я, шукають розв'язки припинення громадянської війни не тільки в Нікарагуа і Ель Сальвадорі але також в інших країнах, де існують марксистські рухи спротиву. Крім того Адміністрація президента Рональда Регена матиме добрий аргумент для свого прохання в Конгресі підвищити до 270 м. дол. допомогу для контраст, якщо і після зустрічі на вершині між Р. Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим, Москва доставлятиме для сандіністів зброю. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що президент Р. Реген має рацію коли вже раніше заявляв, що сандіністи, звеличавши союветської комуністичної системи, ніколи не погодяться привернути в себе демократичний лад і дати повну свободу політичним партіям.

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республіки звільнив з тюрми кільканадцятьох політичних в'язнів між ними Гована Мбеке, який в 1964 році був засуджений на довічне ув'язнення за революційну діяльність. Г. Мбеке, комуніст по переконанню, очолював свого часу Африканський національний конгрес (АНК), який веде тепер боротьбу проти уряду білої меншости під гаслом зрівняння усіх африканців і ліквідації політики апартеїду. Маючи політичну й матеріальну підтримку Москви й інших комуністичних країн, чорні революціонери домагаються вільних виборів і передавання влади чорній більшості.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ бази в Іспанії знаходяться під загрозою і тому обидва уряди — З'єднаних Штатів Америки й Іспанії — розпочали переговори на цю тему. Договір про розташування американських, зокрема летунських і морських баз і стаціонарування на території Іспанії 14,000 американських вояків, вигасав в травні 1988 року. Першою передумовою соціалістичного уряду Іспанії є, щоб ЗСА зліквідували якнайшорше летунську базу в Торріхоні, де стаціонарують 72 американські бомбовики типу „Ф-16“. Представники ЗСА намагаються переконати іспанців, що літаки „Ф-16“ є кінцево потрібні в системі оборони НАТО і їх ролія ще збільшиться після підписання договору про відтягнення американських ракет середнього і близького засягу з атомовими головками з деяких країн Північно-Атлантичного Оборонного Союзу. Іспанці кажуть, що „для нашої охорони літаки не потрібні, якщо вони потрібні для НАТО, то хай котрась інша країна погодиться їх примістити“. Очевидно в тій справі прийде до якогось компромісу, або ЗСА будуть змушені перенести базу в інше місце, скоротивши рівночасно мільйонові дотації для Іспанії, які вона отримує в рамках НАТО за дозволу на бази.

АЛЕКСАНДЕР ДУБЧЕК, який в 1967-68 очолював уряд так званого демократичного соціалізму, покладений військами Варшавського Пакту, в першу чергу советськими, мав нібито написати привітальний лист для советських комуністів з приводу 70-річчя Жовтневої революції і переслав його на адресу генерального секретаря ЦК КПСС Михайла Горбачова. Чехо-словацький емігрантський кола запевняють, що А. Дубчек не змінив своїх поглядів і підтримує соціалізм з людським обличчям. Він однак впевнений, що ініціатива М. Горбачова в напрямі „демократизації соціалістичної системи“ є доброю і її слід підтримати. Тепер Дубчек, словак, живе як пенсіонер у Братиславі.

Е. М. КЕННEDІ МОЖЛИВИЙ КАНДИДАТ ДО ВЕРХОВНОГО СУДУ

Вашігтон. — Після ре-зигнації судді Дагласа Г. Гінсбурга, недавно найменованого кандидата до Верховного Суду на місце судді Люїса Повелла, який добровільно зрештигував з цього посту з особистих причин і після повалення кандидатури судді Роберта Борка, в колонарах Сенатської Юридичної комісії розпочалась стисла перевірка нового кандидата, яка виявила, що суддя Гінсбург курия в 1970, аж до 1980 років маріуану, був замішаний у приватну телевізійну корпорацію, не виступав в суді стільки разів скільки йому приписували і в результаті розголошення цих справ засобами масової інформації, як також незаконної діяльності його дружини, яка будучи лікарем, робила свого часу незаконно аборт, згаданий суддя зрештигував з номінації, подякувавши президентові Рональдові Регенові за те, що він взагалі брав його особу до уваги.

Резигнація судді Д. Гінсбурга викликала різні міркування серед американської спільноти, яка поділилася думками відносно його курення маріуани, яку, особливо в 1960 і 1970 роках, пробували тисячі таких як він, серед них багато теперішніх політичних діячів, сенаторів і конгресменів, а навіть кандидатів на президента у виборах в 1988 році.

У Білому Домі почали також застановитися над черговим кандидатом до Верховного Суду, найбільшій вигляди на номінацію

однак має вже раніше згадуваний суддя Ентоні М. Кеннеді, суддя федерально-го апеляційного суду у Сакраменто, Каліфорнія. Поінформовані особи кажуть, що зараз такі після резигнації Гінсбурга урядовий літак привіз суддю Кеннеді до Вашингтону і його у політичних колах розглядають, як головного кандидата, якого президент Р. Реген номінує в кінці цього, або на початку наступного тижня. Деякі сенатори і конгресмени нарікають на Білий Дім, особливо на Департамент справедливості, що він не перевіряє докладно кандидатів на високі пости в Уряді і судівництві й тому Сенатська Юридична комісія та інші установи витрачають багато часу на перевірку, тоді коли це завдання повинні виконати особи з Департаменту справедливості.

Очевидно, шеф персоналу Білого Дому, який фактично найближче стоїть до Президента, колишній сенатор Говард Бейкер підтримує кандидатуру судді Е. Кеннеді і каже, що противники його мусіли б подати переконуючі аргументи, щоб що номінацію стримати. Стосуючись іншу тактику Г. Бейкер запропонував зацікавленим надіслати до Департаменту справедливості заваги, якщо хтось зацікавлений у стриманні кандидатури Е. Кеннеді. В іншому випадку він особисто підтримуватиме його, як гідного кандидата до Верховного Суду.

Філіппінські комуністи погрожують американцям

Маніла. — Як повідомляє кореспондент газети „Вашігтон Пост“ Кіт Річбург, вперше за 19 років громадянської війни на Філіппінах місцеві комуністи висловили пряму погрозу на адресу американців, що перебувають в країні, оголосивши, що тепер американці будуть об'єктами їх нападі.

Ця погроза містилася в заяві, переданій телеграфним агентством і підписаній найавторитетнішим представником філіппінської комуністичної партії — Сатурніо Окампо, членом її центрального комітету. Як сказано в заяві С. Окампо, „революційні сили залишають за собою право захищати себе і філіппінський народ від американської збройної інтервенції. У зв'язку з цим об'єктами для атак стануть всі американські військові і цивільні представники, які беруть участь у тотальній війні як дорадники, представники розвідних органів, оперативні працівники та всі інші“. Окампо попереджує, що Америка „заплатить дорожню ціну життям і майном за своє військове-політичне вмішування“ у справи Філіппін.

„Ми ставимося до всіх таких заяв дуже серйозно“, — сказав у Вашингтоні представник Державного департаменту Чарлз Редмен. Він

додав, що амбасада ЗСА на Філіппінах продовжує захищати американців „вживати всі необхідні заходи безпеки“. Як уже повідомлялося, 28-го жовтня біля летунської бази Кларк були вбиті терористами три американські військовослужбовці.

Окампо є одним з керівників Національно-демократичного фронту. Ця організація з її невинною назвою служить прикриттям для філіппінської комуністичної партії і її озброєного крила — Нової народної армії, що веде кровопролитну війну з урядом країни.

Досі Окампо та інші комуністичні керівники неодноразово заявляли, що нападів на американців не буде, бо вони не беруть прямої участі в урядових операціях проти партизанів. Однак останнім часом у шомісячному бюлетені ЦК філіппінської комуністичної партії з'являються напади проти ЗСА, з яких можна було зробити висновок, що ця політика незабаром зміниться. Судячи з цього, комуністи обурені тим, що Вашингтон забезпечує зброєю філіппінський уряд.

У Конгресі ЗСА висловлюються побоювання, що американські вояки, які несут патрульну службу навколо баз на Філіппінах, будуть втягнуті в бойові дії.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН вибрав чотирьох ексекютивних директорів до панелю, який він створив для розгляду хаосу на фінансовому ринку. До панелю, під проводом Ніколаса Брейді, входять ще Джеймс Коттінг — голова Навістар інтерншенел корпоративної, Роберт Кірбі, голова Капітал гардіан траст компанії, Говард Стайн, директор Дрейфус корпоративної і Джон Оел, колишній голова Ай-Бі-Ем. Білий Дім також формально проголосив призначення професора Гарвардського університету Роберта Глобера на координатора цього панелю.

НАЙВІШИЙ НОМІНАТ президента Рональда Регена до Верховного Суду, Даглас Гінзбург, признався, що будучи студентом курия маріуану в 1960-их роках і також „під час кількох okazій“ в 1970-их роках. Поодинокі сенатори є дещо стурбовані таким минулим майбутнього члена Верховного Суду, інші оправдують це, як „вибірки молодості“, але багато говорять про одного з урядових Департаменту справедливості, що Гінзбург не сказав про це Адміністрації перед своєю номінацією.

Капеля Бандуристів виїжджає в турне

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під Батугою Володимира Колесника, з початком грудня ц.р. під патронатом Крайового Комітету 1000-ліття Християнства в Україні дасть дев'ять концертів у таких містах ЗСА та Канади: Клівленд — 4-го грудня, Філадельфія — 5-го грудня, Бостон — 9-го грудня, Монтреаль — 10-го грудня, Торонто — 12-го грудня та у Дітроїті 13-го грудня ц.р.

Цьогорічні концерти Капелі Бандуристів, з оновленою програмою та добір-

ним складом, присвячені 1000-літтю Християнства в Україні.

С. ГОРДИНСЬКИЙ В НТШ

Нью Йорк. — Тут у суботу, 14-го листопада ц.р., о год. 5-й по полудні в приміщенні Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка при 63 Четверта авеню, відбулася доповідь п. н. „Українська ікона в ході віків“, яку виголосить Святослав Гординський.

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda: (201) 434-0237. UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, які порушують моральні та етичні норми. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг. Допущення за адресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНАОу \$15.00 на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чек і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Нездійснене бажання Сахарова

Може це дивно звучить — закидати наївність старому вченому, членові Російської Академії Наук, видатному фізику, що поміг у винайденні "водневої зброї", який згодом, розчарувавшись у комунізм, став критикувати союських верховодів і за ту свою відвагу Андрей Сахаров отримав Нобелівську мирову нагороду. Йому не дозволили поїхати до Осло чи Стокгольму, щоб особисто прийняти той диплом, бо Сахаров "забагато знав" про союський збройний арсенал, щоб наражатися на небезпеку що він не захоче вертатися, а залишитися на Заході. Брежнєв довго терпів виступи Захарова проти його Брежнєва, режиму врешті таки заслав його у 1979 році з дружиною до міста Горький, де їх тримали, як раніше у Москві, під домашнім арештом. Але Михайл Горбачов у грудні минулого року дозволив Сахарову з дружиною вернутися до Москви і взяти знову активну участь в Академії Наук.

У минулому тижні у союській пресі появилася вперше інтерв'ю з Андреем Сахаровим, у якому він заторкнув дотеперішнє "табу" — союські збройні сили — та у пізнішій телефонічній розмові з журналістами напоягав, що треба вивити, "повну страхітливую правду" про еру Сталіна. Хоча, амнестований Горбачовим, прославляв теперішнього кремлівського вождя, проте тепер закинув йому, що він, Горбачов, у своїй двох і півгодинній промові з нагоди 70-річчя Жовтневої революції, усієї правди про Сталіна не сказав.

У своїй промові Горбачов хвалив Нікиту Хрущова за його десталінізацію, сам говорив тільки про "тисячі" жертв, які згинили з наказу Сталіна. Тим часом західні советологи і така вірогідна установа, як Міжнародна Амнестія, рахує число жертв Сталіна на мільйони, а не на тисячі. Адже в роках 1932/33 в одній Україні вимерло у голодовій катастрофі 6 до 7 мільйонів душ. Але в Союському Союзі все ще є партійні везнажки, які "не вірять". Александер Яковлев, прибічник Горбачова, заявив недавно, що говорити про мільйони жертв чисток Сталіна і насильної колективізації сільського господарства — це "фантазія, оперта на сплітках".

Андрей Сахаров говорив у своєму інтерв'ю про ролі шпигунів, які зраджують тайни засекреченої зброї. Згадав Клявса Фукса, який "з ідейних мотивів" зраджував Москві англійські військові тайни. Арештований і засуджений у 1949 році на 6 років в'язниці, вийшовши з неї, переїхав на постійне поселення у сателітській Східній Німеччині. Але сам Сахаров, який хоче виявлення "повної страхітливої правди" про Сталіна, так само відкрив тільки маленьку частинку шпигунської сіті СССР в різних країнах, особливо в Англії й Америці. Він промовчав правду, що Союський Союз насправді позбавив Америку її атомового монополію — викравши її своїми шпигунами.

А проте це такі знамениті факти, що атмосфера в СССР настільки змінилася, що можна і Сталіна лаяти і писати про існування шпигунського апарату.

Однак "повної страхітливої правди" про диктатора Йосифа Сталіна Сахаров не діждеться. Горбачов покликав для розгляду "переступлення меж закону" Сталіна цілу окрему комісію, але та комісія ніколи не зважиться на пізнання всієї правди з ери Сталіна ані тим паче її не проголосить.

Нам українцям, менше залежить на виявленні злочинів большевицького сатрапа, як на похороні політики національного геноциду. Нам залежить на щораз більшому і сильнішому натиску з боку національної стихії, щоб не колонізувати України московськими службовцями, щоб привернути українську мову в усіх ступенях і видах шкільництва і щоб в Союському Союзі внутрішні процеси довели до розвалу імперії. Можливо, що зміна союської політики національної асиміляції є також нездійсненним бажанням, але банкрутство большевицької системи правління і розвал імперії є бажанням, що його реальну вартість доказує всесвітня історія.

У західнонімецькому щоденнику „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг“ появилася стаття колишнього члена розвідки „Пен-Клюбу“ в Польщі, який аналізує становище поляків до надходження і заповідження М. Горбачовим реформ, що мали б бути перепроведжені в СССР. Автор статті каже, що погляди на ці заповіджені зміни в системі є поділені в польській суспільності, — так у колах опозиційних до уряду Войцеха Ярузельського, як і в колах апаратників-бюрократів.

Певна частина польської суспільності переконана, що Михайл Горбачов є типовим представником союського апарату влади, амбітним членом номенклатури, який по-мистецьки опанував методи боротьби за владу, і висмілював майже всіх потенційних своїх противників. На думку автора статті, він мав би бути людиною сильною волі і з двома обличчями. Йому бракує людського почуття у вирішенні різних справ, що стосуються до людських і національних проблем.

Інші переконані, що М. Горбачов — це перший союський провідник, який добре обміркувавши теперішню ситуацію, здає собі справу, із трагічного положення імперії, і тому він вірить, що своїми реформами він врятує московську імперію. Представники цього погляду пов'язують поліпшення польського гос-

подарського положення і політичних внутрішніх стосунків із особисто генерального секретаря М. Горбачовим. На підставі цих міркувань, поляки вважають, що матимуть більше можливостей на втримання культурної ідентичності і ширших рамок для національної суверенності. Ще інші, політично вироблені і досвідчені громадяни, є цієї думки, що може статися полякам, це вдале переведення реформ на відтинку суспільно-господарському і господарському в системі соціалістичній московського зразка, яку намагається перевести в життя М. Горбачов. У випадку вдалого переведення змін у соціалістичній системі московського зразка, Союський Союз стане сильною державою-імперією, яка буде співпрацювати і співіснувати зі Заходом. Наслідком таких економічних і політичних змін, будучи Польщі буде припечатана. Нарід не буде мати можливості боротися проти вже зреформованого Союського Союзу, який вийде з хронічної

Ініціативу до заснування на еміграції після Першої світової війни Українського Вільного Університету дало Товариство Письменників і Журналістів ім. Івана Франка (ТОПІЖ), що його остання Управа майже в цілості, за виявленням двох померлих членів, опинилася у Відні. На превеликий жаль, у газетній Енциклопедії українознавства про ТОПІЖ згадано тільки, як про організацію в Карпатській Україні і нема слова про те Товариство професійних письменників і журналістів у Львові, головами якого були за чергою Богдан Лепкий, Василь Стефаник, Андрій Чайковський, Осип Маковей, Марко Черемшина і Роман Купчинський. Саме за головування Романа Купчинського, який був в одній особі письменником і журналістом та автором стрілецьких пісень і церковного гімну „Боже Великий, Творче всеїту“ (Його текст і музика) відбулося у Відні це засідання, що з нього зроблено історичну світлину: див. „Два Їзди“, Вид. СУЖА, Нью Йорк 1969. До ініціативи ТОПІЖ-у пред'являв заснований у Відні Михайлом Грушевським Соціологічний Інститут. Але в Енциклопедії українознавства промовчано, що Товариство українських студентів у Відні „Січ“ яке нараховувало тоді 300 з гаком членів, здебільша активних учасників визвольної війни, також було співзасновником УВУ. Автор цих рядків був учасником тих засідань ТОПІЖ-у у Відні і загальних зборів „Січ" у Відні в 1921 році, коли то виринула ідея заснування Українського Вільного Університету. Ця ідея насувалася майже автоматично просто тому, що тоді у Відні і Празі був поважний гурт найбільш наших учасників, між ними й активних професорів університетів, як Богдан Леп-

Володимир Янів

ПОГЛЯДИ ПОЛЬСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТІ НА ЗАПОВІДЖЕНІ РЕФОРМИ В СССР

господарської кризи, як теж прийде зміна на відтинку суспільно-господарському, наслідком якої буде звільнення із сталінських і після сталінських методів нищення своїх ідеологічних і національних противників. У цій склеротичній перспективі Союського Союзу ера Брежнєва для Польщі корисніша, що генерал є великим прихильником М. Горбачова, який бачить в його політиці підтримку для власних інтересів. Він відрізняється від своїх попередників, які виконували накази Москви в часі періоду Сталінського, Хрущова чи Брежнєва ліберальним ставленням до всіх проблем. Він, як професійний офіцер, ставиться до проблем сучасної цивілізації і технології одверто, здаючи собі справу із господарським положенням його країни. Він стоїть на чолі держави, країна якого має свої особливі національні аспірації, історичні традиції, як теж має політичні аспірації, відрубні від своїх сусідів сателітів.

Іван Кедрич

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ І ВОЛОДИМИР ЯНІВ

нім його ректором що урядова від 26-го квітня 1968 року до 31-го серпня 1986 року був проф. Володимир Янів. Відійшов на пенсію згідно з вимогою німецького закону на 78-му році свого життя. Новим ректором УВУ став проф. Богдан Цюцора з Канади. Але проф. Б. Цюцора не переніс свого постійного місця перебування до Мюнхену і тому 1-го вересня минулого року обрано професора Володимира Янова на проректора. Деканом Правничого факультету є проф. Зенон Соколюк. Писати про Володимира Янова з нагоди зміни на керівних становищах Українського Вільного Університету авторові цих рядків особливо мило, бо ми знаємо його з 60 років з гаком — здоровий кусяць часу! Тоді, коли ми ще були молоді і жили у „старому краю“, Володимир Янів був членом підпільної революційної Організації Українських Націоналістів. Поруч із найбільшою заслугою цієї організації, якою була демонстрація вірності ідеалам української державності в умовах ворожого польської окупаційної влади, найбільшим гріхом ОУН було відтінання молоді від науки. Тому з цієї генералізації тільки одиниці, силою свого характеру, свого гону до книжки і свого таланту стали інтелектуалами. Одним із них був Володимир Янів, якому тоді, у 20-их і 30-их роках цього сторіччя не снилося що він буде довгочасним ректором українського університету. Він студіював у Львівському університеті на філософсько-

московського зразка. Однак можливість позитивних наслідків цих реформ видаються песимістичні. Такі погляди на тему реформ М. Горбачова кружляють у польській суспільності і в опозиційних колах до уряду ген. В. Ярузельського. Дуже важливим в обговоренні цих проблем є питання, а як бачать ці проблеми в колах уряду Польської Народної Республіки? Можна твердити, що інші погляди ген. В. Ярузельського і його дорадників, як теж інші погляди на ці справи має партійна влада і уряд, та якіні також інші погляди має адміністративно-господарська влада. Виглядає, що генерал є великим прихильником М. Горбачова, який бачить в його політиці підтримку для власних інтересів. Він відрізняється від своїх попередників, які виконували накази Москви в часі періоду Сталінського, Хрущова чи Брежнєва ліберальним ставленням до всіх проблем. Він, як професійний офіцер, ставиться до проблем сучасної цивілізації і технології одверто, здаючи собі справу із господарським положенням його країни. Він стоїть на чолі держави, країна якого має свої особливі національні аспірації, історичні традиції, як теж має політичні аспірації, відрубні від своїх сусідів сателітів.

Закінчення буде.

му факультеті, але не закінчив тамошніх студій саме з вини арештування його і в'язнення з перервами. Щойно в роках 1940-44 закінчив студії. Його формальна освіта — психологія, соціологія, історія. Але його зацікавлення куди ширше. Він видає чотири збірки своїх віршів і ще у Львові за Польщі було відомо, що ОУН має двох видатних поетів: Богдана Кравця і Володимира Янова. У своїй книжці „Життя — події — люди“ видання з 1967 року, я згадував (стор. 342), як 20-го вересня 1939 року, втікаючи пішки зі Львова, я стрівся по дорозі до Городка Володимира Янова і його дружину Софію, що тогочас сиділи при дорозі. Пані Софія — це один із співтворців Української Енциклопедії, як безперервна секретарка-асистентка покійного Володимира Кубійовича у Варшаві. Володимир Янів — колоритна постать. Людина подивуваної енергії і працездатності. Автор численних творів і наукових статей, виявив теж зацікавлення мистецтвом. У мене на руках п'ять двомовних брошур, українською і німецькою мовами — промови Володимира Янова на відкритті виставок образів, виключно видатних мистців — ці промови обов'язково варто видати одним томом. Володимир Янів в одній ділянці зацікавлення і праці не був дилетантом. В отих своїх промовках на мистецьких виставках виявляв стільки знання, що потрібне мистецтвознавстві. Інша, цілком інша ділянка захоплення і праці Володимира Янова — релігійний сектор. Він був основним і головною Українського Християнського Руху, послідовним з величчю ідеї з'єднання двох традиційних Українських Церков і за свої заслуги для Церкви став Командором папсько-

Ідемо авто в північно-східному напрямі від Пекіну. Минаємо поля кукурудзи та різнірідні ярини; підносимося щораз вище й вище, в'їждимо в гори, нас огортає чим раз густіша мряка. Перед нами Китайський мур, але крізь мряку видно заледве на віддалі декількох метрів. Виходимо на мур, мряка дещо уступає, видно як гадукою в'ється мур; то в один, то в другий бік обвиває зариси гір. Шоп'ятдесят сажнів є обсерваційна вежа, але на жаль, краєвидів у далечині, крізь мряку, не видно. Уваляємо собі якийсь чудовий вид у ясний сонячний день, мабуть, такий як на картках які я щойно вкупіла. Наша провідниця з гордістю підкреслює, що Китайський мур — це єдина будівля, що її видно змісця.

У туристичній брошурі читаємо, що початки цієї будови сягають 770-го року перед Христом, далше читаємо, що був час коли 300.000 людей на протязі десяти років будували цей мур. Застановляємося як це велике людське зусилля, що на нього зібраний був китайський нарід. Ще й сьогодні більшість тяжкої праці виконує тут людина. При будові доріг з лопатами і „бігми“ працюють великі гурти чоловіків і жінок. Запряжені у візки перевозять вони цеглу, каміння, землю, вугілля, розправляють гарячий асфальт, заливають бетон. Де-не-де стоять машини-трактори, але чомусь всю працю виконують людські руки та людські спина аж жаль дивитися.

По полудні ідемо до мавзолеїв династії Мінг. Тут спочиває 13 імператорів. Дотепер віднайшли входи лише до двох мавзолеїв, а інші дві мавзолеї розкопано і відкрито в 1958 році для туристів. Оточений кипарисами мавзолей складається з трикутної брами, вежі з пам'ятником і підземного палацу. Спускаємося по сходах глибоко-глибоко в підземелля. Тут є гріб імператора Тінг-Лінг,

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Виступ С. Шкафаровського в УІА

Це було властиво відкриття нового музичного сезону Українського Інституту Америки, що його започаткував своїм концертом сам молодий, оперний співак, бас, Стефан Шкафаровський, 17-го жовтня ц.р. На жаль, публіки було обмаль і зала світила пустими крилами. Навіть із членів Інституту важко було догнати когось. Кілька скучних речень сказав на початок інж. Пашук і це було всеніжне розпочинання. А тим часом нашим культурникам варто було послухати цього концерту, бож у нас, під кошу пору, вокальних сольових концертів таки немає. Колись автор цих рядків давав принаймні раз у рік, по змозі, оригінальний концерт, приїздили і співаки з Європи, залі були заповнені. Все це після давноминулого. А такі ж концерти, теж інструментальні, безумовно важливі і дуже тонке мірою та вияв справжньої культури наших громадян. В цьому напрямі ми аж ніяк не пішли вперед, головна молода генерація. Сумно.

Уже зовсім добре відомий нашим людям С. Шкафаровський, що провів два сезони в Ліричній опері Чикаго і там багато дечого навчився, виявив себе в індивідуальному виступі у Нью Йорку. Кілька місяців тому брав він участь у конкурсі солістів до Метрополітан опери. І моя особиста думка така, що коли б не справа Дем'янка, яка проти нас нажила беззастережно деяких людей, то Шкафаровський був би, хоча б може і на менших ролях, нині в Мет опері. Я бо чув отих конкурсних співаків на Мет концерті і там, між ними не було зовсім баса. Що ж це за конкурс без такого вагомго голосу, як

Іванна Савицька

Невигадане

— Боліло, дуже боліло? — спитала ласкаво мати, пригортаючи до запаски мою голову. Її руки пахнули працею, пахнули свіжою кукурудзою, яку я так дуже любив. Я притулювся до мами, до отих спрацьованих рук, і зразу мені відлягло, подобралося якось.

— Ну, скажи, розповідь, як воно було насправді, що ти такого чинив?

— Я нічого злого не зробив, я тільки пожартував із Мірка, хотів його трохи настрашити, це все.

О дев'ятій годині вечора ми вже були в ліжка. Інструктор погасив світло, наказав спати. Наша спальня велика, двадцять учнівських ліжок (Бурса-св. Миколая у Перемислі). Кожне ліжко накрите коцом, а під коцями — хлопці такі,

як я, що щойно подинають науку, щойно привчаються до твердого бурсачького життя. І раптом Мірко сказав:

— Прощу інструктора, я хочу напиться води.

— Іди, і зараз вертайся! Я лежав скулений під коцом, але чомусь не хотілося мені спати, коротіло скоїти витівку, налякати отого Мірка, що перший біг до професора, і скаржив на інших хлопців. Нагода саме прийшла.

— Прощу інструктора, я також хочу води.

— Іди і вважай на сходах! Я вискочив блискавично з ліжка, босий, у білій сорочці й у довгих, до кісток панталонах. Білі тороки волочилися вперто за мною, путали ноги, але я біг, біг у темноті за Мірком. Я нічого такого не зробив, я тільки положився на сходах, підкавав трохи, а потім підніс руки й ноги і запихав, мов дикий кіт.

Проймаючи вереск струну бурсою Миколая. Мірко мене пізнав, і з плачем побіг до професора.

Я вже лежав під коцом, накритий весь головою, як відчинилися двері і в них

(Закінчення на стор. 4)

Іроїда Лебідь-Винницька

З ПОДОРОЖНОГО ЗАПИСНИКА

VI.

Широ-сердечно приймають нас в домі проф. Джоу, китайськими делікатесами, між якими найбільше мені смакує страва, що нагадує наш вареник з м'ясом, а істий її не зі сметаною, а з тертим часником — дуже смачно! По вечері слухаємо гри на флейті молодого студента та співу донь проф. Джоу. Ім'я овної, п'ємо чай, густорімо і загри родиною теплом китайської родини, прощаємося й пізно вечором ідемо на спочинок.

Субота 6-го вересня

Мур у Китаї — це структура не абиякої важливості. Фабрики, школи, університети, імператорські палаці, а також деякі домі-осібники всі обведені муром. Вхід до них проводить через браму, при якій часто є сторожа. Зустрічає ми випадки, де будову розпочато муром, а відтак з деяких причин її не докінчено і посьогодні стоїть лише самітний мур. Може в давнину мур і сповняв якусь оборонну роллю, але сьогодні він став традицією та ізоляційним чинником. І так все в Китаї обведено більшим чи меншим муром, а найбільшим муром обведений цілий Китай. Сьогодні ідемо оглядати найбільший мур світу Китайський мур

Його дружини імператорки та все те, що вони за життя придбали собі для помертвого життя: трон, зняряддя, зброю, начиння, біжутерія і т. п. 3.000 експонатів, викопаних з мавзолею, знаходяться тепер в музеї.

Імператори будували свої мавзолеї задалегідь за життя перед смертю, коштом великих людських зусиль. Ради чого? Питаю себе. Для прослави одної людини, який доля судила бути імператором?!

Переходимо до павільйону І-го імператора Мінг, павільйону щедрості. Будова ця 220 ступ задовжки, дах її підтримують колосальні дерев'яні колонами два метри в діаметрі. Стобурни цих дерев, червоного китайського кедру, спроряджені сюди з околиць Енан знову з такими людськими силами.

Це був наш останній день у Бейджингу, завтра ідемо до Чонкінгу.

Неділя 7-го вересня

Вранці прийшов проф. Джоу нас відправляти до Чонкінгу. Ідемо авто на аеродром. Проф. Джоу висілає з нами докторанта Цю, щоб опікуватися нами під час нашої поїздки по Китаю. Для Цю — це вперше нагода летіти літаком та виїхати поза Бейджинг. Запопадливості і уваги проф. Джоу зворушили, він усім турбується, перепрошує, оправдується. Сердечно прощаємося і входимо на літак, що завез нас до Чонкінгу.

У Китаї існує дві категорії цін, одні для китайців, а інші для чужинців. Квиток на літак з Бейджингу до Чонкінгу, для нас коштує по 280 юанів, а для нашого супровідника китайця тільки 130 юанів. З подібним випадком ми зустрічалися уже перед тим, а саме при вході до одного із палаців, де ціна для нас була три юани, а для китайців — один юань.

Продовження буде.

КАСПАР ВАНБЕРГЕР зрештував з посту секретаря оборони. На його місце президент Рональд Реген найменував свого довірливого крайового радника в справах безпеки Франка Карллучі. На звільнену позицію радника в справах безпеки Президент вибрав генерал-поручника Коліна Повела, на якого з усіх боків несуть похвальні і одобрюючі голоси. Цей 50-ти літній генерал під цю пору являється найвищим рангом негром в Адміністрації президента Регена.

ПУБЛІЧНЕ ДОВІР'Я в економіку країни зовсім не змало за останні два тижні, як виявляє опит переведений газетою „Нью Йорк Таймс“. Віра в економіку країни є найсильнішою серед тих, що є у високій заробітковій групі. Цей опит казує, що демократи не здобувають переваги над республіканцями у наслідок упадку біржевого ринку. Навпаки, вперше цього року республіканці ведуть перед в опиті зареєстрованих виборців.

СПЕРШУ ШІСТЬ демократичних аспірантів на президентську номінацію обіцяють збільшення федеральної допомоги на виховання і освіту, а тоді в Джонстоні, Айова, в публічних дебатах оспорожують спосіб, як таку обіцянку сповнити.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб доні і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.

Адреса у Мангеттені: 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

Д-р ЮРІЙ Е. БОЖЕМСЬКИЙ
повідомляє про відкриття
ДЕНТИСТИЧНОЇ ПРАКТИКИ
в приміщенні д-ра С. ВОРОХА, при
1877 Springfield Avenue, Marlewood, N.J. 07040

Приймає пацієнтів від понеділка до суботи, від год. 10-01 ранку до 8-01 по пол.

Тел.: (201) 762-1890

КОМІТЕТ ЗА ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЕКТ
на місто Чикаго
організує

СВЯТОЧНЕ ЗІБРАННЯ ГРОМАДЯН
в неділю, 15 листопада 1987 р., год. 1:30 по пол.
в залі сав. Володимира й Ольги з ПОЛУДЕНКОМ

У ПРОГРАМІ:

Слово ..... проф. М. СЕНЧИШИНА
Мистецький виступ ..... ПАВЛО і ОРИСА ПОКОРНІ

Весь дохід призначений на видання творів українських класиків у злучі з 1000-ліття Хрищення України.

ЗАБАВА В КЛІВЛЕНДІ
Т-во „Рідна Школа“ в Клівленді, Огайо
запрошує на

ТРАДИЦІЙНУ МАТУРАЛЬНУ ЗАБАВУ
в суботу, 28-го листопада 1987 року
у приміщенні Астродам в Пармі, Огайо
при 5720 Стейт Роад

Початок: о год. 7-й веч. — Товариська зустріч
Год. 8:30 — Представлення матуральної класи

Грає оркестра „Ромен“
ПРОСИМО ВСІХ ДО УЧАСТИ!

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ
також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ на СОЮЗІВЦІ

У „День Подяки“, четвер, 26-го листопада 1987 року, год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ТРАДИЦІЙНИЙ СВАТОВНИЙ ОБІД

На спеціальне замовлення ЦІЛИЙ ІНДИК для родини

Обіди тільки на замовлення

В суботу, 28-го листопада 1987 року
ЗАБАВА при звуках оркестри Богдана Гірянки
яку влаштує
89-й Відділ Союзу Українок в Америці

СПЕЦІАЛЬНА ЦІНА від четверга до неділі 100.00 дол. від особи, включений харч і мешкання, а один день побуту 40.00 дол.

Замовлення на ОБІД прошу сплати на адресу
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonskon, N.Y. 12446, або телефоном (914) 626-5641

Дереворит Я. Гніздовського

Церковна тематика в доповідях УВАН

Щоб глибше познайомити українську спільноту з історією Тисячоліття Християнства в Україні та здобутками й процесами української Церкви в Канаді, Українська Вільна Академія Наук рішила присвятити цього річці осінній сесії виключно українській церковній тематичі в Канаді. Перша доповідь з цієї ділянки відбулася у дні 18-го жовтня ц. р. на тему „Українська церковна архітектура в Канаді“. Доповідач інж. Віктор Денка, відомий архітект і будівничий українських церков, який у своєму доріжку має десять нових церков та декілька перебудованих старих будівель, дав зразкову лекцію про розвій української церковної архітектури в цій країні. Доповідь ілюстровано прозірками.

Звичайно, доповідач дав найперше численну збірну публіку зразки української церковної будівництва Кисва, Львова, Волині і Закарпаття. Показав він українську класику та українське барокко, а згодом перейшов етап за етапом розвиток будівництва українських церков на преріях Канади. Напочатку доповіді показав селянські курні хати — колиби, а біля них скромні церковні будівлі з українськими банями. Це були часи твердого піонерства, яке тривало мало що не по кінець кризових господарських часів у Канаді. Буйного розквіту знало церковне будівництво після Другої світової війни. В містах передусім зависо-

чили церковні виставні будівлі, взоровані на церковних структурах в Україні. Однак українські архітекти цих будівель страляють теж внести нові елементи, які гармонізують з духом будов докільля. Трапляються, однак, випадки — говорив доповідач, — що модернізування церковного будівництва порушує типовість українських церковних будов, а видимим символом цієї типовості є бані церков.

В дискусії після доповіді забирали слово численні присутні й усі вони наголошували на необхідності втримувати в будівництві рідну типовість. У цій справі забрала також слово гостя з Саскатуну Анна Баран, яка досі опрацювала тему — „Українські церкви в Саскачевану“ й зараз працює над тим самим питанням у Манітобі. Вона видала настільний альбом про церкви в Саскачевані і планує подібне видання про Манітобу.

Слід підкреслити, що інж. Денка опрацював історію українського церковного будівництва в Канаді і ця багато ілюстрована праця англійською мовою появиться у найближчих місяцях. Президент УВАН д-р М. Марунчак, підсумовуючи доповідь і дискусію, заповів, що наступні доповіді УВАН будуть присвячені церковному мистецтву та церковній хорівій музиці. Всі три доповіді відбудуться в залі читальні „Просвіти“.

М. Г-ор

Вийшло...

(Закінчення зі стор. 1)

дає детальний коментар до їхнього змісту, зокрема осіб і місцевостей, названих у них. Поміщено також фотографії грамот, які тепер зберігаються в бібліотеці ім. Лілії університету Індіани.

У першій рецензійній статті в цьому числі: „Київське князівство у сторіччя перед монгольським наїздом. Огляд недавніх досліджень та інтерпретація“ Дейвід Б. Міллер розглядає та критикує наукові праці про давню Русь, видані в останні два десятиріччя особливою совєтськї археологічні дослідження. Він відзначає, як ці дослідження поширили знання про Київ та його суспільство, і підказує думку, що дослідники повинні звернути більшу увагу на багатосторонній характер Київщини та Русі. У другій рецензійній статті „Визначна подія в дослідженнях

над Курбським“ Едвард Л. Кінен розглядає недавню книжку Ігні Авербах про А.М. Курбського, який, покинувши Московщину, жив як дідич на Волині. Він призначає І. Авербах заслугу написання вартісної біографії, але висловлює здивування, що супроти її власних даних, які показують, що Курбський не вмів писати кирилицею і був майже неграмотний у латинці, Авербах не робить висновку, що Курбський не був автором приписуваного йому листування з Іваном IV та історії Івана IV.

Число закінчують рецензії 11 книжок на теми, важливі для українознавства, включно з працями з археології, історії, соціології, адміністрації, релігіознавства та біографії.

Нове число розіслано передплатникам у вересні. Окремі примірники можна набувати по 18 дол., пишучи на адресу: Harvard Ukrainian Studies, Ukrainian Research Institute, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138.

УКРАЇНСКА СВІТЛИКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСИ

бл. п.

Марії Твердовської

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 15-го листопада 1987 року

о год. 11:30 перед полуднем

у Свято-Троїцькій Катедрі Української

Автокефальної Православної Церкви

при 359 Broome вул. в Нью Йорку

Про участь і молитви просить

Д. Шумук...

(Закінчення зі стор. 1)

студентів прислухувалися його словам.

Після того він відвідав український відділ „Голосу Америки“, де зустрінувшись з його працівниками і дав обширне інтерв'ю, яке було зразу передане в Україну.

У четвер, 22-го жовтня, о год. 10-й ранку, почалися звання перед Гельсінкською комісією у сенатському будинку ім. Дирксона. Разом з Шумуком, якому перекладачем був Юрій Добчанський, з'являлися теж Й. Тереля, що приїхав з Канади в товаристві о. Мирослава Татарина як його перекладача, і два недавно звільнені грузинські правозахисники, брати Едвард і Тенгіз Гудави. Зізнаннями проводив голова комісії, конгресмен з Мериленду, Стені Г. Гоєр.

Заяв, де відбувалися зізнання, була переповнена в більшості українською публікою не лише із Вашингтону але і сусідніх держав стейтів. Багато мусили стояти по боках і зі задю, бо не стало сидіти місць. Молодий український професор-наліст з Вашингтону, який працює в Гельсінкській комісії, Орест Дейчаківський, каже, що це від зізнання жидівського правозахисника Натана Шаранського не було стільки зацікавленої публіки. Про виїмковість тих зізнань можна було теж твердити на підставі числа законодавців з Конгресу і Сенату які брали довшу чи коротшу участь в них.

З-поміж членів Гельсінкської комісії, крім її голови, було чотири конгресмени — Билл Ричардсон з Нью Мексико, Дон Риттер з Пенсильванії, Кристофер Смит з Нью Джерзі, Джан Портер з Ілліної, і п'ять сенаторів — Денніс ДеКонсіні з Аризони, Гаррі Рід з Невади, Алфредо Д'Амато з Нью Йорку, Джан Гайнц з Пенсильванії і Френк Лотенберг з Нью Джерзі. Крім них були теж присутні конгресменка Луїз Слотер з Нью Йорку і конгресмен Дон Боньор з Мішигену як теж і діючий директор Гельсінкської комісії і заступник голови американської делегації на Конференцію в Справі Прав Людини до Відня, Сем Вайс.

На зізнаннях Н. Шаранського було присутніх 12 членів комісії, а на зізнання Шумука і Терелі прийшло 12 законодавців, з них 10 членів і два не-члени комісії, — казав згадуваний вже Дейчаківський. „Це великий український успіх, продовжував він, бо звичайно на інші переслуховання стільки їх не приходило“. Він вложив багато труду у підготовку до тих зізнань.

Зізнання проходили під кутом зацікавлення комісії „Гласності“ і яке становить американська сторона має зайняти до неї.

Шумук, як і раніше остерігав, що не можна сприймати серйозно „Гласність“, коли ще не засуджено урядом СССР штучний голод в Україні в 1932-33 роках, коли Українська Православна і Католицька Церкви ще не є вільні, коли русифікація України ще не припинена і коли ще стільки інших членів Української Гельсінкської Групи далі перебувають у страшному таборі

смерті ч. 36-1.

Й. Тереля, у своїх зізнаннях, навів, що „Гласності“ ще не видно в Україні. Як факт він подав, що з-поміж частини Української Католицької Церкви в підпіллі, яка вийшла на верх, Єпископа Івана Семедія терором змусили відмовитися від свого підпису під заявою, одного священика заарештували, другого взяли в армію; хоч він поза поборовим віком, а вірних переслідують і караноють.

У відповідь конгресменом К. Смитові про появу Божої Матері в Грушеві, Тереля підкреслив велике релігійне відродження, що зараз проходить не лише в Україні, але скрізь по Союзному Союзу. Він там був, казав він, і бачив багатотисячні маси народу не лише з України, але теж із Сахаліну. Як покликано-му полковій війська казали розганяти людей, то полковник того війська відмовився, бо „тут є Бог“, казав він. Цей старшина, казав Тереля, є тепер у психіатричному шпиталі.

Із-за браку часу не можна було вичерпати усіх питань, що їх мали члени комісії. Конгресмен Гоєр заявив, що він подасть ці питання усім чотирьом тут присутнім правозахисникам на письмі і їхні відповіді будуть включені в „Конгресовий рекорд“.

У четвер, по полудні після зізнань перед Гельсінкською комісією і ще перед прийняттям в сенатському будинку ім. Гарта Д. Шумук і Й. Тереля були на перекресі в Білому Домі з членами Ради Крайової безпеки. К. Чумаченко була їхнім перекладачем.

Вечором того дня за стараннями організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні, відбулося в сенатському будинку ім. Гарта прийняття в честь Шумука і Терелі. Його відкрив господар прийняття Ф. Лотенберг з Нью Джерзі.

Близько 200 гостей взяли участь у прийнятті, включаючи конгресменів і сенаторів, які у своїх привітаннях називали Шумука і Терелю героями. З-поміж тих привітів слід відмітити палке, патрістичне і прихильне українське слово конгресмена Д. Риттера з Пенсильванії і зворушливе слово конгресменки Л. Слотер з Рочестеру, яка оповідала про незабутнє враження, що його зробив на неї Д. Шумук в Рочестері, коли він виступив там зі свідкою обведеною колючим дротом. Міжнародна Амнестія, яка була прийняла таку свідку як символ терпіння тих, що не мають волі, дала їй Шумукові. Промовляючи теж вже перед тим звільнені правозахисники, Ніна Строката і Надія Світлична. Член Міжнародної Амнестії дав Шумукові в дарунок їхню документальну книжку. Конгресмен С.Гоєр теж прийшов на прийняття, помітно первантаження іншими саравами того пополудня.

Висловлено велике признання організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні, у першій мірі її голові Божени Оль-

шанівській, за адале прийняття. Парох церкви Пресвятої Родини у Вашингтоні о. Йосиф Денишук, закінчив прийняття співом — молитвою „Боже Великий“, Творче Всесильний“, що її відспівали усі присутні разом з ним.

В п'ятницю, 23-го жовтня Й. Тереля був ще гостем Центру студій етики і політики. Ця організація є консервативною напрямку і є відома зі свого реалістичного підходу до Союзського Союзу і його політики.

Вечором того дня українська громада Вашингтону ще раз вітала Д. Шумука Самого (бо Й. Тереля мусів від'їхати), на прийнятті в залі церкви Пресвятої Родини. Це прийняття влаштували молоді українські професіоналісти Вашингто-

ну під проводом Д. Стець. У своєму слові Д. Шумук закликав молоді, щоб вчилися на своїх родичів і на власних помилок, шукали правди і йшли своїм шляхом. „Сьогодні неутраляним не може бути, бо вони тоді є співвідповідальні за той стан, що існує в Україні“.

Піднісши свічку обведеною колючим дротом, він закликав усіх присутніх писати до в'язнів, що терплять в совєтських тюрмах за Україну. Приблизно 300 присутніх вітали Шумука на цьому прийнятті.

Українським молодим професіоналістам належить признання. Наростають і вже діють молоді сили, для яких долар не став єдиною цінню в житті.

КОМІСІЯ БЕЗПЕЧНОСТІ перевірки виробів для споживачів разом з Митним управлінням докладають всіх зусиль щоб не допустити на полиці крамниць небезпечні іграшки домашнього та імпортованого виробів. Все це в наслідок доказів, що в Америці кожного року є 113,000 випадків, спричинених іграшками. Інспектори вже затримали біля 600,000 штук іграшок вартості 2.5 міль. дол., частини яких діти і немовлята можуть легко проковтнути, або таких, що розмальовані фарбою з домішкою олова.

НАСЕЛЕННЯ ІЗРАЇЛЯ зросло на 1.5 відсотка і становить тепер 4,380,000 осіб. В кінці 1986 року в тій країні було 3.6 міль. жидів (86 відсотків), 604,000 мусулманів (13.8 відсотків), 101,000 християн (2.3 відсотка) і 74,000 друзів (1.7 відсотка). Число ізраїльтян зросло на 1.5, але мусулманів на 3.2 відсотка. Якщо таке відношення зросту триватиме, то за два-три десятиліття мусулмани перевищать числом ізраїльтян і становитимуть неабияку проблему для Ізраїля. Ці демографічні статистики були зроблені на усіх землях контрольованих сьогодні Ізраїлем ською адміністрацією. Тому, наприклад, соціалістична партія теперішнього міністра закордонних справ Шімона Переза стоїть на становищі, щоб віддати арабам їхні землі і обмежити територію Ізраїля на тих землях, де жили все будуть в більшості. Очевидно праві, прихильники прем'єр-міністра Іцака Шаміра, не погоджуються з такою розв'язкою.

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього ЧОЛОВІКА

полк. Юрія Лопатинського-Калини
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в суботу, 14-го листопада 1987 року
о год. 10-й ранку

в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.
Про молитви за спокій його душі просить Дружина і Знайомих
ДРУЖИНА

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п. Івана Одежинського
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
в церквах:

Благовіщення ПДМ, Філадельфія, Па.;
св. Миколая, Нью Гейвен, Конн.;
св. Володимира, Глен Спей, Н. Й., о год. 8 ранку

У пам'ять Покійного, складаємо пожертви на фонд:

1000-ліття Християнства України	\$1,000.00
Церкві Благовіщення у Філадельфії, Па.	250.00
Український Культурно-Освітній Центр у Філадельфії, Па.	250.00

ПІДІЯ ОДЕЖИНСЬКА і доні з родинами

У нашому безмежному болі ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 14-го жовтня 1987 року, заосмотрений Найсвятішимми Таянами, упокоївся в Бозі на 67-му році життя

наш Найдорожчий

бл. п.

Інж. РОМАН СМУЛКА

уроджений 18-го жовтня 1919 року в Плазові, пов. Любачів, Галичина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 19-го жовтня 1987 року з церкви св. Константина в Міннеаполісі на цвинтар „Воскресіння“ в Ст. Пол, Мінн.

Залишені в смутку:

дружина — ОЛЬГА
син — д-р РОМАН
доньки — ХРИСТИНА і ЛЮБА
сестра — ОЛЕНА КАРПЯК
вуйко — ВОЛОДИМИР ЛОМНИЦЬКИЙ з родиною
тета — ЛЕНА СМУЛКА з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

ПОДЯКА

Складаємо нашу щирю подяку о. митратові д-рові Степанові Кравцові за похоронні відправи. Дякуємо всім за жертви на Служби Божі, за квіти, за датки на добродійні цілі і за різні особисті прилуги.

ОЛЬГА СМУЛКА з Родиною

Муж МИКОЛА
з дітьми і внуками

КНИГИ ДИСИДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Бердник, Олександр:
ТЕРНОВИЙ ВІНЕЦЬ УКРАЇНИ
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1985,
сторін 251.
Ціна \$12.00

Бердник, Олександр:
СВЯТА УКРАЇНА
Есеї і листи
Упорядкував Богдан Арій
Передрук самвидавних творів з України
Українське Б-во „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
Балтимор-Торонто, 1980, сторін 206.
Ціна \$15.00

Бердник, Олександр:
БЛАКІТНИЙ КОВАЛЬ
Поетія
Українське Видавництво „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
Париж-Балтимор-Торонто, 1975, сторін 88.
Ціна \$7.00

Білинський, Андрій:
ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СРСР
Український Публіцистично-Науковий Інститут,
Мюнхен-Чикаго, 1969, з друкарні Логос, Мюнхен,
сторін 159.
Ціна \$8.00

Боровський, Віктор:
ПОЦІЛЮНОК САТАНИ
Спогади
В-во „Мета“, Нью Йорк, сторін 192.
Ціна \$10.00

Вудка, А. Юрій:
МОСКОВЩИНА
Мемуарний есеї
Переклад на українську мову: Вячеслав Давиденко
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1978,
сторін 298.
Ціна \$15.00

Говорля, Степан:
ГРАНІ КУЛЬТУРИ
До серії: політичні лекції для української молоді
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1984,
сторін 184.
Ціна \$12.00

Грицько, Саген:
КОРОТКИЙ ЗАПАС СПОГАДІВ (для себе самого)
Історія норильського повстання
Українське Видавництво „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
Балтимор-Торонто, 1980, сторін 117.
Ціна \$7.00

Зінкевич, Осип:
З ГЕНЕРАЦІЇ НОВАТОРІВ
Світличний і Дзюба
Українське Видавництво „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
дружком Українсько-Американського Видавництва і Друкарні, Чикаго, 1967, сторін 243.
Ціна \$10.00

Караванський, Святослав:
СУТИЧКА З ТАЙФУНОМ
Збірка поезій
Об'єднання Українських Письменників „Слово“ і
Українське Видавництво ім. В. Симоненка „Смолоскип“,
Нью Йорк-Балтимор-Торонто, 1980, сторін 188.
М'яка обкладинка \$10.00
Тверда обкладинка \$15.00

Караванський, Святослав:
МОЄ РЕМЕСЛО
Поезія
Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1981,
сторін 184.
Ціна \$15.00

Карік, Лукіян:
КРАХ
Документальний роман з часів Другої світової війни.
Передрук самвидавного твору з України.
Українське Видавництво „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
Торонто-Балтимор, 1985, сторін 564.
Ціна \$20.00

Клейнер, Ізраїль:
НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСТАННЬОЇ ІМПЕРІЇ
Національне питання в СРСР очима радянських
дисидентів
Перша Українська Друкарня у Франції, Париж, 1978,
з друкарні Піюф, сторін 406.
Ціна \$15.00

Коліска, І. В.:
ОСВІТА В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ
Дослідження дискримінації і русифікації
Накладом Пітер Мартін Ашосейтс, Торонто, 1970,
сторін 246.
Ціна \$8.00

Красівський, Зіновій:
НЕВОЛЬНИЦЬКІ ПЛАЧІ
Поезія
Видавництво „Література і Мистецтво“, Брюссель,
Бельгія, друком Мультілігвал Принтінг Сервісес,
Лондон, 1984, сторін 144.
Ціна \$10.00

Мороз, Валентин:
ЕСЕЇ, ЛИСТИ І ДОКУМЕНТИ
Видавництво „Сучасність“, 1975, сторін 286.
Супільно-політична бібліотека ч. 19
Ціна \$8.00

Мороз, Валентин:
МОЙСЕЙ І ДАТАН
Есеї
Передрук самвидавного есею з України
Українське Видавництво „Смолоскип“ ім. В. Симоненка,
Торонто-Балтимор, 1978, сторін 51.
Ціна \$3.00

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці штату Нью Джерсі обов'язково додати до ціни
6% податку на продаж.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

КОНГРЕСОВА ПЕРЕВІРКА не знайшла жодних доказів,
що д-р Джеймс Флечер, адміністратор Крайового управ-
ління авіації, дослідження космосу та інші урядовці
порушили у 1973 році закон конфлікту інтересів, тоді як
вони вибрали фірму Мортон Тікл Інк. виробляти ракетні-
носії, що працюють на твердому паливі для польоту
космічних кораблів.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА УПАДОК біржі, продуценти
автомобілів з Дітройту повідомляють, що продаж їхніх
виробів за останні десять днів жовтня д.р. значно підійшов
вгору. Згідно з статистичними даними, продаж пасажир-
ських авто зріс на 10.8 відсотка у порівнянні з минулим
роком, а продаж легких вантажників зріс на 37.5 відсотка.

Uvaral
Вже появились і є до набути в усіх книгарнях,
кіосках і т. п. у відомому світі

НОВА НАЙПОПУЛЯРНІША ВИШІВКОВА СЕРІЯ РІЗДВЯНИХ КАРТОЧОК

з темою „1000-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ХРИСТИАНСТВА“
ч. 107, 8, 9
Прикрасьте свої кімнати найновішим стінним календарем
на 1988 р. з темою „Хрищення України. 1000 РОКІВ УКРАЇНСЬКОГО ХРИСТИАНСТВА“. Усі праці виконані
мист. Л. Денисенком.
Здоровіть приятелів, знайомих та рідних в Україні, най-
популярнішими вишивковими картками.
Просимо НЕ ЗВЕРТАТИСЯ до В-ва, а тільки до найближ-
чих Вам книгарень, кіосків і т. п.

В-во ТАРАС БАРАН
23 Kylemore Cms., Weston, Ont., Canada M9P 1C8
Tel.: 245-1520

ПОДАЮ ДО ВІДОМА, ЩО МОЇ КНИЖКИ:

„Серце“, „Наша Хатка“, „Українські народні пісні“ (муз. М. Фоменка), „Золоті Дзвіночки“, „Незабудки“, „Три казоч-
ки“, „Денник Романа“, „Пісня — „Гість із неба“, „З пашинного
лету“ й остання — „Ой верше мій, верше“ —

ПОВНІСТЮ ВИПРОДАНІ.

Іванна Савицька

ТУРА ДО АРГЕНТИНИ І БРАЗИЛІЇ

Щоб замінити прирі і холодні зими дні на сонячне і тепле літо

АСТРО ТРАВЕЛ СЕРВІС

організує

ВІДПОЧИНКОВУ ТУРУ ДО АРГЕНТИНИ І БРАЗИЛІЇ в центрі українського поселення

ТУРИСТИ ВІДВІДАЮТЬ — Буенос Айрес, найбільший водоспад
саїту ІГВАЗУ, Куритибу, Прудентополіс та Мекку Світового Туризму
— Ріо де Жанейро і будуть на зустрічах із місцевими українськими
громадянами та на КОНГРЕСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ в Бразилії в Пру-
дентополіс (окіло 1,000 учасників).

ВІДІЗД з Нью Йорку — 28-го січня 1988
ПРИІЗД до Нью Йорку — 12-го лютого 1988
ЦІНА — 1,800 ам. дол. включно: оплата за літак і переїзди омнібу-
сами, мешкання в готелі першої класу в двоосібних кімнатах,
обіди сніданки і вечері та ТУРА в Буенос Айрес, Куритибу, Ріо де
Жанейро і до Водоспаду ІГВАЗУ.

ТУРУ проводить НАТАЛКА БУНДЗА, тел. 1 (416) 767-1910 (ве-
чері), або ПРЯМО до нашого БЮРА ПОДРОЖІ 1 (416) 766-1117.

ASTRO TRAVEL SERVICE

2206 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1N4, Canada

Необхідна всім, хто цікавиться українським
образотворчим мистецтвом

КНИГА

„СВІТОВА ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКИХ ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ“

(Торонто 1982):

- 110 великого формату сторінок
- англо-, франко- і україномовний текст
- вступне слово Святослава Гордінського
- біографічні дані про 86 українських дисидентів мистецт-
в-учасників Виставки — з дев'яти країн, трьох континентів
- 119 кольорових репродукцій найкращих українських мис-
тецьких творів
- головний редактор — Святослав Гордінський

ЦІНА:
у твердій обкладинці 30 ам., або 35 кан. дол.
у м'якій обкладинці 25 ам., або 30 кан. дол.
- разом з пересилкою

Замовлення з чеком або „молі ордером“ слати на адресу

UKRAINIAN CANADIAN ART FOUNDATION
2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

Комітет Оборони Української Спащини ТА

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлю-
вання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або пош-
товими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

або з виповненим виписком цього запису

Просимо подати суму пожертви свідомо, а не під впли-
вом емоцій.

Сума пожертви \$

моя та приватна

адреса

моя адреса

моя адреса

моя адреса

моя адреса

моя адреса

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редактор Олександр Твардовський

**УСВТ „Ч. Січ“ — СК
„Краків“ 4:1**

**УСК Нью Йорк —
„Гунгарі“ СК 2:2**

У неділю, 1-го листопа-
да ц.р., в день, у якому
українське громадянство
відзначило Листопадові ро-
ковини, „Січовики“ відсвят-
кували змаганнями за чем-
піонат 1-ої дивізії Гарден
Стейт ліги, в яких здобули
заслужену високу перемогу
— 4:1.

Вже в четвертій хвилині
після гарної акції нашого
нападу Сабрія з подачі
А. Бакуна відкрив кон-
то голів — 1:0. Маючи пе-
ревагу в грі, в 15-й хвилині
капітан дружини Андрій
Бакун ачлунним стрілом під
ніс вислід до 2:0.

Кілька хвилин перед пе-
рервою поляки провели
контратаку, в якій під воро-
тами „Ч. Січ“ дістали мо-
жливості на карний стріл,
що дало їм можливість зни-
зити вислід 1:2. Темпо гри
не знизилось й після перер-
ви, м'яч все частіше затриму-
вався в ногах „Січовиків“,

напад яких вів вперед „бом-
бардир“ Андрій Бакун. У 58-
й хвилині оборонець госпо-
дарів шорстко повісився з
нашим нападником Сабрі-
єм і суддя зарядив з 16-ти
метрів вільний стріл. Не
зважаючи на щільну „стіну“
оборонців „Краків“, Андрій
Бакун сильним і ефектним
ударом вмістив м'яч у лівий
кут воріт поляків. Кілька
хвилин пізніше з чергової
атаки нашого нападу Андрій
з подачі Чижовича встановив
вислід зустрічі 4:1 в якій він
теж здобув свій перший в
сезоні „гет трик“. У кінцевій
фазі цих гарних змагань „Кра-
ків“ провела кілька контра-
так, однак енергійна оборо-
на (Ромію, Зулію і Куци-
на) як і воротар Маріан
Хамуляк успішно ліквідува-
ли усі небезпеки.

Крім згаданих вище фут-
болістів у складі дружини
цим разом виступили: Брієн
за, Каміка, Фонт, Торій,
Джонсон, д-р В. Бакун. Про
відник Володимир Бакун.

**УСВТ „Ч. Січ“ — „Перу“
СК 2:0**

Друга дружина „Ч. Січ“
здобула замітну перемогу з
сильним клубом „Перу“
вислідом 3:0. Переможні
голі для „Січовиків“ здобу-
ли: Михайло Муря (2) і
Сантана.

Крім них у складі дружи-
ни виступили: Т. Науменко,
Гадулик, Алміда, Пулісі,
Ю. Гур, Лоза, Б. Гур,
Гула, В. Науменко, Мю-
ніс. Провідник Віктор Нау-
менко.

(от)

Дальші місця займають:
Алма-Ата „Кайрат“ (24 то-
чки), Москва „Динамо“
(24), Баку „Нефті“ (23),
Тбілісі „Динамо“ (22), Ле-
нінград „Зеніт“ (22), ЦСКА
(22) і Ланчхут „Гурія“ (18).
Після закінчення усіх ігор
дві дружини, що опиняться
на останніх місцях, випа-
дають до нижчої 1-ої ліги.
На їх місце прийдуть дві
чолові дружини з 1-ої ліги.

„Чорноморець“ Одеса у
вищій лізі СССР

Один із кандидатів, що
вже здобув собі право висту-
пати в вищій лізі СССР, є
відомий футбольний клуб
в Україні „Чорноморець“ з
міста Одеси. Хоч до закін-
чення сезону в 1-й лізі зали-
шилося ще чотири рунди
змагань, „Чорноморець“

після перемоги 1:0 з украї-
нським клубом „Зоря“ Воро-
шиловград, остаточно здо-
був 57 точок, завдяки яким
здобув собі аванс до вищої
ліги. У цій класі українські
футболісти виступали на
протязі двох років, але в
1986 року їм не пощастило і
вони випали до 1-ої ліги.
Таким чином в наступному
році у вищій лізі СССР буде
змагатися знову п'ять клубів
з України.

З інших українських клубів
у 1-й дивізії шосте місце
займають Львівські „Карпати“
(40 точок), Ніко-
польський „Колос“ (38) 7-
ме, Запорізький „Мета-
рул“ (38) 9-те і Вороши-
ловградська „Зоря“ (34) 14-
те місце на всіх 22.

ЩОРОКУ ФРАНЦУЗЬКА фірма „Фалез“ видобуває одну
тонну золота, 10 тонн срібла, 200 кілограмів платини і
палладію. І все це — з комп'ютерів, які відслужили свій
вік. Цінні знахідки компанія знову продас підприємствам,
які продукують електронну апаратуру.

У черговій рунді розгри-
вок за чемпіонат 11-ої дивізії
Космополітальної ліги, що
відбулися в неділю, 1-го
листопада ц.р., перша дру-
жина УСК-у закінчила реми-
совим вислідом 2:2. В 10-й
хвилині мадяри здобули
ведення 1:0, але вже в 15-й
хвилині Турко з подачі Ко-
валенка вирівняв вислід 1:1.
Ще перед перервою напад
Гунгарі, у складі якої між
іншими виступав недавно
прибулий з Мадящини про-
фесійний футболіст, провів
чергову атаку, яку закінчив
здобуттям гола — 2:1. В
другій половині продовжу-
валася швидка й завзята
гра, в якій обидві дружини
намагалися підняти вислід
зустрічі. Шойно в 98-й хви-
лині знову Турко, цим раз-
ом з вільного стрілу, здо-
був вирівняння 2:2.

Друга дружина УСК-у
розгромила резерву „Гун-
гарі“ високим вислідом 6:2.
Після цих перемог 1-ша дру-
жина займає середнє місце в
показнику таблиці ігор, 11-га
дружина зміцнила свою по-
зицію лідера в резервовій
дивізії.

С. К.

Вислід змагань
українських клубів
у вищій лізі СССР

В 27-й рунді ігор за чем-
піонат вашої дивізії Фут-
больної ліги СССР не пове-
ло українським клубам.
Єдиний „Металіст“ з Хар-
кова в зустрічі з автсайде-
ром на виїзді в Ланчхуті з
місцевим клубом „Гурія“
здобув перемогу 1:0. Єди-
ного гола змагань для Хар-
кова здобув з карного стрі-
лу Буряк.

Дніпропетровське „Дні-
про“ остаточно втратило
можливість наздогнати мос-
ковський „Спартак“, зазнав-
ши поразки на виїзді в
Алма-Аті 1:2 з місцевим
клубом „Кайрат“. На по-
чатку українські футболісти
вели 1:0 із стрілу Протасіва,
але після цього господарі,
яким загрожувало впади до
нижчої ліги, активізувалися
і зуміли здобути два голи.

Донецький „Шахтар“ на
виїзді в Ленінграді зазнав
поразки з місцевим клубом
„Зеніт“ вислідом 1:3.

Київ „Динамо“ на виїзді в
Єревані закінчило реми-
совим вислідом 0:0.

Після 27-ої рунди вершок
показника таблиці ігор має
такий вигляд:

Точок Голів

Москва „Спартак“	40:14	45:22
Дніпропетровське „Дніпро“	35:19	38:19
Вільнюс „Жальгіріс“	33:21	37:26
Москва „Торпедо“	30:24	28:23
Мінськ „Динамо“	29:25	30:23
Донецьк „Шахтар“	28:26	27:27
Єреван „Арабат“	27:27	28:39
Київ „Динамо“	26:26	29:21
Харків „Металіст“	25:29	21:27

Кандидати не мусять мати
досвіду в продажі забезпе-
чення. Ми подбаємо про їх-
ній вишкіл, заплату і вина-
городу.

Це знаменита нагода для
здібних і підприємливих
осіб рости в УНСоюзі і з УН-
Союзом в його зобов'язанні
служити громаді!

Кандидати можуть зго-
лошуватися на адресу:

Н. Р. Floyd, FIC,
National Sales Director
Ukrainian National Association Inc.
30 Montgomery Street,
Jersey City, N. J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Невигадане

(Закінчення зі стор. 2)

з'явився відомий на той час
(1924-1932) педагог і вихов-
ник, пострах цілої бурси,
професор Гоза.

— Котре ліжко Петра
Горобця?

— Перше з правого боку.
Велика рука рвуучо шарп-
нула коц, і понісся розлюче-
ний голос:

— Вставай драбе і марш
нагору за мною!

— Мамо! Я нічого такого
не зробив, я тільки налякав
Мірка.

Професор Гоза мав дві
нагайки. Велика — від дуже
великих кар, мала — від
легших.

— Стягай панталони і
кладися на крило.

Мала нагайка замитіла
мені в очі. Я не плакав, не
стогнав, не просився. Я ви-
терпів мовчки до кінця і
мовчки поповтавив до спав-
няні.

— Чи боліло, чи дуже бо-
ліло? — спитала ласкаво ма-
ти, пригортаючи до запас-
ки мою голову. — Наті тобі
горіхи, яблука, грушки і
червоні цукерки. Таго при-
везли для бурси три міхи
картоплі, капусту, горох,
цибулю так, як ми обіцяли

...Потерпи, сину, потерпи...
Я пригорнувся до мамини
спрацьованих рук, що
пахнули кукурудзяно соло-
дкою, медяною і доброю
так само, як її серце...

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!

Вічна йому Пам'ять!